

Cenzurat: C.

(volt Székely Udvarhely)

A Székelység pártoktól független
politikai újsága

Előfizetési ár: egész évre 100 leu, félésre 50 leu, negyed-
évre 25 leu. Egyes szám 1 leu. A Regátban 1 leu 50 bani.
Hirdetések díjazás szerint. — Nyílt-tér soronként 3 leu.

Felölös szerkesztő:
Ebert András
Kiadja: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhatal: Odorhelu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31 sz.
Megjelen minden csülörtökön és vasárnap.

A pénz

valahol megakadt. Külföldi bankok, nagytőkések ráültek s ami még forgalomban van, az a mindennapi élet folytatásához sem elég.

Ipari vállalatok felére, sőt negyedére apasztják üzemüket s a tél beálltakor szélnek eresztik a munkáskezeket. Mert nincsen pénz és ami van, azért hallatlan uzsorakamatot követelnek.

Kereskedőink napról-napra mind szomorubb ábrázattal kell lezárják napi jegyzéküket. A forgalom egy idő óta erősen megcsappant.

Munkáskezek tétlenül hevernek. Nincs vállalkozási kedv, nincsen munkaalkalom.

Pangás fektült a lelkekre! Halotti csend borul mindenre és az élet is már csak önlábakon cammog.

Hol van az a frissen lüktető élet, az a bátor nekilendülés és nemes verseny, amely jellemezte ipari vállalatainkat, kereskedőinket, munkásainkat? Hol van az az erő, mely a lejtőre került gazdasági életet a helyes vágyban terelhetné és a félelmetesen közelgő rémtől: a krizistól, a gazdasági felfordulástól megmenthetné?

Mi bennünk van az! A mi akaratomban, a mi kitartásunkban!

Cifra rongyokat, nyegleségeket ne vásároljunk külföldön, ne vigyük ki pénzünket oda. Ehelyett szorgalmas kezek teremjenek itthon minden téren, adjanak munkaalkalmat a tétlen kezeknek, kenyeret az éhező családoknak és e szorgalmunk kincseivel vásároljuk vissza a mi pénzünket.

A lakáshiány.

A lakáshiányt nem a háború szülte, bajait azonban rendkívüli módon megszorította. Az állam elismerésre méltó buzgalommal igyekszik a lakások felkutatásával, azok aránylagos és igazságos elosztásával, a tulajdonosok és bérlők közötti viszony méltányos rendezésével e bajt megszüntetni, azonban az általános panasz és elégedetlenség úgy a tulajdonosok, mint a bérlők részéről még mindennapi, a lakáshiány megszűnése pedig egyre megoldhatatlan kérdésnek bizonyult.

E baj megszüntetésére eddig sokféle orvosságot találtak ki. Az állam kizárólagos hatalmával a lakás- és a lakbérrendeletekkel légiónyi recipjét készítette meg e baj leküzdésére, de csak a kórság enyhítését sikerült némileg elnémitani.

A baj orvoslását legtöbbször az államtól várják. Az állam vállalkozása azonban az előkészületek természetes lassúsága miatt oly későre tudná a célt valamennyire is megközelíteni, hogy ez orvosi műtétre el lehetne mondani: az operáció sikerült, de a páciens belehalt. Amellett nem hagyható figyelmen kívül, miszerint az állam ilyesmire vállalkozása nem csak nehézkes, de oly drága, hogy az anyagiális mérlegét helyrehozhatatlanul megbillentené s az óriási szükséglet mellett a baj enyhítése mégis csak részleges lehetne, mert az építkezéseket egyszerre minden ponton megkezdeni s gyorsan befejezni, a lehetetlenséggel határos állami feladat lenne.

Azonban van egy mód, mely szerint a kérdés megoldható és pedig szövetkezeti alapon. E szövetkezetnek az építtetni akaró tagokon kívül tagjai lennének első sorban a nagy bankok, a községek és a városok. E lakásépítő szövetkezetnek lenne egy országos központja és lennének a szükséghez mérten vidéki kirendeltségei.

Ezen építőszövetkezet munkálakásokat, gazdasági épületeket, tiszt-

viselői-telepeket és mindenféle magánlakot építené.

A tagsági díj a kisemberek zsebéhez lenne szabva s minden építtető tag telkének árához és lakásának építéséhez az állam hozzájárulna 10,000, illetve 20,000 leues, egy évig kamat-mentes kölcsönrel. Ez összeg a szövetkezet pénztárába lenne áttalva. Egy éven túl a szövetkezet fizetné az államnak a megfelelő kamatot 10 évig, 14 év alatt pedig a szövetkezet az állami kölcsönt visszafizetné éves részletekben.

Az építtető tag, mint telekkönyvi tulajdonos fizetné a telek és lakóház árát 25 éves amortizációs beosztással. Az évi törlesztés nem lehetne nagyobb, mint a szokásos házbérek évi átlaga. Három évi részlet lefizetése után a tag az épület és teleknek telekkönyvi tulajdonosa, 25 év múlva ő vagy örököse tehermentes birtokosa.

Nyugodt közgazdasági állapotok e tervet gyorsan és biztosan állítanák a megvalósulás stádiumába, de most míg a vállalkozási kedv tartózkodik, a valutáris helyzet ingadozó, szükség lesz megfelelő törvényre és a törvény végrehajtásához kormánybiztosra. A törvény kedvet adna a tőkének, a kormánybiztosság pedig helyes mederbe gyorsan lefolytatná, lecsapolná e baj meggyülemlett vizet.

A mérvadó köröknek kötelességük intézkedésükben arra ügyelni, hogy a jövő biztosítása a szociális alkotásoktól függ. Ha ezek az alkotások kellő időben, biztos kézzel, tömegeket megnyugtató módon történnek, akkor az államközösség a népeket megnyugtató és boldogító erőforrássá válik, amelynek minden cseppje üdit és enyhít, éltető ereje testi és lelki békét teremt minden vonalon.

Jöjjön hát az állam jó akarata és a töke szociális érzéke, ha elég erővel és hamar jó mindkettő, a jövő nyugalma biztosítva lesz.

Győrli István.

Az új adók.

VII. G) cédula. Az értékek, követelések, letétek, biztosítékok jövedelmi adója.

1921. április 1-től kezdődőleg 15 százalékos adó szedetik az ingó tőkék jövedelmei után. Az 5 százalékkal kamatozó kötelezvények és a tisztán ipari társaságok címletei utáni jövedelmek adója 13 százalékos lesz.

Mentesek az ingó tőkék jövedelmeinek adója alól a letétpénztár vagy a hitelintézetek takarékbetéti könyvecskéibe bevezetett összegek kamatai, ha egy személy betétje nem haladja meg az 5000 leut, Mentések továbbá a jelzálog vagy szabadalmazott követelések kamatai és a bank — leszámítoló — vagy kölcsön — ügyletekkel foglalkozó, akár magánosok, akár bármiféle társaságok kölcsönműveleteiből elért kamatok, ha ezek a jövedelmek a D) cédulánál már megadóztatás tárgyát képezték; kivéve a címletek, vagy értékpapírok, jelzálogkölcsönök kamatait, amelyek a jelen cédulán külön 15 százalékkal vannak megadóztatva.

Ama követelésekre vonatkozólag, amelyekre nézve nincs kikötve semmi kamat, az adó a kereskedelmi követelésekre a törvényben előírt törvényes kamat, más követelésekre 5 százalékos kamat alapján fog kiszámíthatni.

Ami a 10 vagy 5 százalékos meghaladó bármilyen néven való tartálékokat illeti és amelyek nem osztatnak fel a részvényesek között, azok a társaságok néven általános jövedelmi progresszív adóval fognak megrovatni. A társaságok adómentes tartálékai a G) cédula szerint fognak megadóztatni akkor, amikorra a részvényesek között szétosztatnak.

A főnti adó kizárólag a hitelezőt terheli.

A hivatásos kölcsönzők külön könyvelést fognak tartani a címletekre vagy nyilvános értékpapírokra nyújtott jelzálog vagy zálogkölcsönök jövedelmeiről; e jövedelmek 15 százalékkal léven megadóztatandók, anélkül, hogy a D) cédula szerint is megadóztatnának.

Nincs orvos!

— Panaszos levél Küsmődről. —

Küsmődről, egyik udvarhelymegyei székely községből nagyon szomorú levelet kaptunk. Egy apa írja nekünk e sorokat, a kinek 2 gyermeke vörhenybe esett. A 2 gyermek neki szemefénye, minden kincse és ha elpusztulnak, ha ezek is a járvány áldozatául esnek, mit ér az ő élete is. Szeretne rajtuk segíteni, mindent feláldozna értük, de oly nehezen jut orvoshoz. Ám levelének ezt a részletét szívesen szóra leközzöljük.

„Nekünk ezélt Etéden volt körorvosunk, akit nagyon szeretünk. Jó ember volt és minden ügyes-bajos dolgunkban segítségünkre sietett. Most azonban kedves Szerkesztő úr nincsen orvosunk már régóta. Nem tudom, hogy az orvosok száma ritkult-e meg, vagy a román állam nem akar velünk, szegény emberekkel törődni.

Pedig — kedves Szerkesztő úr — nemcsak mi, küsmődiek vagyunk így elhagyatva, hanem velünk együtt még 10 községnek nincsen körorvosa. Mert az etédi körorvoshoz tartozik még Kőröspatak, Bözöd, Bözödujfalu, Firtosmartonos, Énlaka, Szolokma, Benczéd, Tarcsafalva, Tordátfalva és Csehétfalva.

Még meg akarom említeni, — kedves Szerkesztő úr — hogy a mi kicsi községünkben tudomásom szerint 25 beteg van.

Eddig a levél! Kommentár nem kell hozzá. Ha azelőtt volt Etéden körorvos, a kit — úgy látszik — nagyon szerettek, mert valószínűleg magasztos hivatásának utána járt, kell hogy most is kapjanak.

Érdeklődtünk illetékes helyen s azt a választ kaptuk, hogy nemcsak az etédi, hanem az összes körorvosi állások bevannak töltve, de eddigé különböző okok folytán, a körorvosok

nem foglalták el állásukat. Nem tudjuk, hogy e téren kitterhel a mulasztás, de minden esetre ajánljuk Dr. Cornea Tamás vármegyei prefektus figyelmébe, aki nem egy ízben mutatva ki jóindulatát, emberszeretét székely népünk iránt. E téren is sürgős intézkedést kérünk, mert csak ép testben lakozhatik ép lélek, s nem a nép van az orvos urakért, hanem megfordítva. . .

HIREK.

A férfi

a nagy természet első teremtménye, aki hivatva van a földet uralni, itt minden nemest és jót, öntudatának akaratával és tudásával megteremteni. Hivatva van a gyöngék védelmére és támogatására. Hivatva van acélizmaival az alkotásra és soha nem a rombolásra felhasználni és mindig magasztosan fontos ideákat hirdetni. Ilyen egy igaz férfi!

Megyek az utcán. Egy kis fiú, a leendő férfi, éktelen káromkodással ültelgel egy kis lányt. Egy lányt, egy nálánál sokkal kisebbet, gyengébbet. Megkérdezem, miért verekszik? Szeméből a degenerált férfi öntudat nélkülsége sugárzik ki és akadozva felel:

— Apám haragszik az ő apjára. Elgondolkozom.

Igen, a gyűlölet ölt ki az emberből minden emberit. A gyűlölet a férfit lenyűgözi és olyan cselekedetre készíti, ami a férfiasággal homlokegyenest ellenkezik.

A régi idők jutnak eszembe. A pillanatnyi ellentétekért csupasz kardokkal a végsőig viaskodó ellenfelek, kik a párviadatok után barátságosan kezét fogtak, mert a férfi a becsület csorbáinak kiköszörülése után, a gyűlöletet nem ismerte. A régi idők lovagjaira gondolok, akik életüket áldozták fel a gyermekek és a nők védelmére. . .

Régi idők, amikor a nő még nő volt.
(Alsócsernátoni.)

— A királyi család — mint Marosvásárhelyről írják — e hó 4-én oda érkezik. A király, a királyné és a trónörökös pár Goga Octavián kultusz-miniszter, Gróza Péter erdélyi miniszter, Misu a királyi ház minisztere és Mihályi Tivadar meghatalmazott miniszter kíséretében jönnek.

— Majláth püspök ma délután Székelyudvarhelyre érkezik.

— Kinevezés. Dr. Cornea T. Udvarhelyvármegye prefektusa Nagy Györgyöt segédjegyzőnek nevezte ki Székelyderzsbe.

— Mondják, hogy a „Szejké“-vizes korszakot napról-napra mindeki (!?) forróvizben fürösztö Székelyudvarhelyt. Azonban a koszos, szurkos, különböző bacillusokat milliószámra terjesztő bankók — teljesen fürösztés nélkül maradnak. . .

— Jegyzők a tanítókért. Csikvármegyei községi és körjegyzői kara — mint már említettük — testületileg tisztelt Dr. Dobay Gábor alispánnal. Ez alkalommal az alispán előtt szép jelét adták a népnevelés iránt való nemest jóindulatuknak. Balogh István csikszentsimoni körjegyző, a tisztelgők érdemes szónoka ugyanis az új alispán figyelmét felhívta azon elszomorító tényre is, hogy az egyházközségek a felekezeti tanítókat már három év óta pusztán ígérekkel dotálják. Arra kérte az alispánt, hogy ha az egyházközségek igénybe vették és veszik a tanítók munkáját, kényszerítse őket a tanítók megélhetésének biztosítására. Mert az egyházközségeknek a népnevelés iránti érzéketlensége, annak teljes lezúllására fog vezetni és ez állami szempontból sem kívánatos.

— A közönség figyelmébe. A kolozsvári posta- és távirdaigazgatóságtól 35,476—921. sz. alatt a következő sorokat vettük: »A budapesti postatakarékpénztárba befizet-

tett összegek kifizetése céljából felkérjük a közönséget, hogy a saját érdekében a postatakarékpénztári betétkönyvecskéket, postatakarékpénztári járadékkönyvecskéket, postatakarékpénztári részjegyeket, — abban az esetben, ha ezek nem voltak beszolgáltatva a pénzügyigazgatóságnak — továbbá a postatakarékpénztári fizetési utalványokat a felhasznált vagy fel nem használt csekkönyvecskéket az utolsó számlalaponnal együtt, a csekk befizetési lapokat, illetve más vonatkozó nyomtatványokat szolgáltatassa be a legközelebbi postahivatalhoz folyó évi december hó 10-ig. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy azokért a betétkönyvecskéért stb., amelyek nem lesznek beszolgáltatva a postahivatalokhoz, a postaigazgatóság azoknak kifizetéseért nem vállal semminemű felelősséget és minden utólagos felszólalás el lesz utasítva, minek következtében az érdekelteknek közvetlenül kell elintéznük követeléseiket a budapesti postatakarékpénztárnál.

— Az Osvát-est Székelyudvarhelyt minden tekintetben megfelelt várakozásának. A telt ház fényes anyagi sikert biztosított a székelyudvarhelyi Jótékony Nőegyletnek. Osvát Kálmán az estély folyamán 4 ízben tartott szabadelőadást, amelyek közül a 3-ik volt a legtalalmasabb. A „svihák“ ember jellemrajzát adta. Fejtegetései elárulták, hogy bölcselkedő lélek, mely nem találja bele magát a mostani viszonyokba. Kertész Árpádné kifejezésteljes énekével és Dr. Benedek Géza gyönyörű baritonjával fokozták az estély művészi sikerét. A program keretén belül Dr. Radnay Z. és R. Fényes Janka bemutatták a modern táncokat, amelyek szünni nem akaró tapsokat váltottak ki az ifjúság körében.

A 3000-edik év.

(Mantegazzának tudományos alapon fölépített álma a jövődőről.)

— Olaszból a „Székely Hírek“ részére —
(II. folyt.)

A speciai öböl ezen az esténfenséges képet nyújtott. Mintha a hold tiszta fényével minden dologra mélabus lehetet árasztott volna. Hegyek, szobrok, szigetek, mintha bronzból öntve, élettelenül, évszázados halálban megmerevedve lennének. A kilátás szinte túlkomoly lenne, ha e végtelen ezüst-háló alatt csobogó hullámok, amelyek mintegy csevegni s nevetni látszottak, bizonyos életet nem kölcsönöztek volna az öbölnek.

A két jegyes — kéz a kézben — egymás szemébe nézett. Magukat látták ennek az alkonyati fénynek mintegy fátyolába merülve, amely elveszi ugyan a dolgok keménységét, de azoknak lelkét óriásilag kinyújtja.

— Nézd Mária, — mondotta Pál, amint az ámulattól szóhoz jutott — itt körülöttünk az éjnek csendjében az emberiségnek több, mint 20 ezer éves története alszik. Mennyi yér és köny omlott, míg az emberiség ahhoz a békéhez és igazságossághoz jutott,

amelyet ma élvezzünk. S manapság is még hányan vannak, akik nem értik eszményeinket! De szerencse számunkra, hogy az emberiség gyermekkorának ezen első századaiból csak néhány köfegyver és homályos emlékezőések maradtak ránk.

Szerencsére, — mondom — mert minél távolabbra megyünk vissza az emberiség történelmében, annál vadabbnak és gyűlölködőbbnek találjuk az embert.

Amint így beszélt, közeledtek a Palmariához, amely egy nagy történelemelőtti múzeum.

— Látod Mária, ebben a barlangban ezélt 2000 évvel olyan emberek laktak, akik nem ismerték a fémeket és vadállatok bőrébe burkolóztak. A 19. század vége felé már az egész sziget ágyukkal volt borítva, egy egész batteriával, amely az emberölési művészetnek valóóságos csodaműve volt és ezzel védtek az öblöt.

Ez az öböl különben hatalmas embercsapda volt. A hegyeken ágyuk: a pusztításnak és félelemnek valóóságos pokla.

Már néhány évszázaddal azelőtt ez az öböl véres eseményeket látott. Ott keleten, Lerici fölött, láthatsz egy

régi várat, ahol I. Ferenc, Franciaország királyát fogva tartották, miután a páviai csatát elvesztette!

A tenger fenekén rengeteg mennyiségű csontnak kell lennie, mert a 20. század kezdetén itt rettenetes tengeri csata folyt le, amelyen Európának valamennyi hajórajja résztvett, míg egy titokzatos összetalálkozás révén, Franciaországban másikk nagy csatát vívtak szárazföldön.

A háboru és béke kérdése 2 táborra osztotta Európát. Az egyik akarta a háborút, a másik a békét. De a béke kedvéért háboruzni kellett és egy nagy vérfolyam pirosra festette a Földközi tengernek hullámain és elárasztotta a földet. Egyetlen egy napon a speciai csatában és a párisiban meghalt egy millió ember. Itt, ahol most tartózkodunk és ennek a kellemes estnek gyönyörét élvezük, egyetlen óra alatt 20 páncélhajó röpült a levegőbe. Ezer és ezer szép erőteljes ifju lelte a halálát. Pedig valamennyiüknek volt vagy egy aggódó édes anyja, vagy egy szerető kedvese.

Az öldöklés oly borzalmas volt, hogy a végén Európa maga is megborzadt tőle. A háboru megölte a

háboru és ezen a napon rakták le az első követ az Európai Egyesült Államokhoz.

Azok a fekete óriások, amelyeket ott az öbölben látsz, ósrégi páncélhajók, amelyek azon a borzalmas napon sértetlenek maradtak. Az akkori nemzetek mind képviselve vannak ottan. Itt vannak olaszok, franciák, angolok, németek. Ma már csak mint különlegességeket nézik meg és holnap mi is meglátunk néhányat. Me glátod, hogy a barbárság akkori idejében, mint szedte össze a lángész és tudomány minden erejét, hogy embereket öljön és városokat elpusztítson.

De a háboru eltüntetésével az emberek nem találták meg a békét. Oly sok volt még az éhez és szerencsétlen, hogy nem az ész, hanem a fájdalom keltette szánalom vezette Európát a békéhez.

Az utolsó pápa uralkodása alatt történt (gondolom XX. Leónak hívták), hogy egy olasz király hirtelen lezállt trónjáról. Mint első akarta kipróbálni a szocializmus nagy theoriáját. Népe nek hálálkodása közben halt meg, de a többi fejedelem tiltakozott ellene és elátkozta őt.

(Folyt. köv.)

— **Egyházak egyesülése.** Bukarestben régóta folynak a tárgyalások, hogy a román egyházak egyesüljenek és egy fő alatt annál intenzívebben végezhesék feladatukat. Ezzel kapcsolatban olvassuk a Zilahon megjelenő „Szilágyság” nov. 25-iki számában, ahol a jól működő nőegylet mellé, református nőegyletet is szerveztek, a következőket: „Jól is fogunk igazán kinézni, ha ez a szerencsétlen, árva magyarság egy szép napon csak arra ébred fel, hogy minden kisebb helyen is alakulni fog egy református nőegylet, egy katolikus dalárda, egy lutheránus tűzoltó-, egy unitárius korcsolya-egylet, egy baptista kabaré, vagy egy zsidó labdarúgó társaság. Egyéb bajunk úgy sincs, éppen csak erre van nekünk szükségünk, mert hiszen csak felekezetek szerint lehet a magyarnak játszani, énekelni, tüzet oltani, korcsolyázni, kabarézni, vagy rugdolózni”. Az ilyesmit már csak ugyan ékverésnek lehet elnevezni.

— **A gazdák közönség** érdekeit az állam minden oldalról védelemben részesíti. Jövőben a nyílt takonykór miatt kiírtott lovakért és az első ízben fellépő lépénés állatokért is a tulajdonosokat álmilag kárpótolják.

— **A törhenyjáráóány** — mint illetékes helyről értesítnek — azutóbbi héten Udvarhelyvármegyében némi enyhülést mutat.

— **Előzékeny rendőr.** Ez is ritka, mint a fehér holló — mondja velünk együtt bizonyára a nyájas és még inkább a nem nyájas olvasó. Pedig így van s ez nem Párisban, sőt még nem is Bukarestben történt, ahol — mondják — minden egyes rendőr valóságos előzékenység. De térjünk a dologra. Az elmúlt vasárnap (feljegyezzük 1921. nov. 27-ike volt) egyik Kossuth-utcai udvarba bemegy a szép magas szál rendőr. Jelenti, hogy az aszfaltjárda nincs lesöpörve. A háziasszony kellő respektussal elmondja, hogy bizony nincs senki, aki seperjen. A rendőr szó nélkül távozik és a háziak agódnak. Ejnye, mit csináljunk? Pár perc múlva jön a rendőr egy cigánygyerekekkel és seprőt kérve, az aszfaltjátárdát lesöpörteti. Azután megelégedetten tovább megy, mint aki dolgát jól végezte. Most már megmondhatjuk. Ez a rendőr Crăciun rendőrprefektus embere volt Székelyudvarhelyt. Ő majd tudni fogja, ki volt vasárnap reggel a Kossuth-utcában szolgálattelvő és kit illet ami elismerésünkön kívül, rendszerető főnökének dicsérete.

— **A állami állatorvosok** a közigazgatási hatóságokkal szemben függetlenséget nyertek.

— **Drágult a távirat.** December 1-től a külföldi forgalomban az arany frankot veszik alapul a távirati díjkifizetéseknél; egy arany frankot 25 leunak számítva. Ez megdrágítja a távirati díjakat. Egy szóval tehát egyszerű táviraton: Ausztria 6'25, Belgium 7'25, Anglia 10.-, Bulgária 3'75, Csehszlovákia 4'50, Svájc 7'25, Franciaország 8.-, Németország 6'25 Görögország 6'25, Olaszország 6'25, Luxemburg 7'25, Norvégia 9.75, Hollandia 7'25, Len-

gyelország 4'50, Portugália 10'75, Spanyolország 9'75, Svédország 8.-, európai Törökország 14'75, ázsiai Törökország 18'50, Magyarország 4'50, Jugoszlávia 4'50 leu.

— **Az idei dohánytermés** sokkal jobb minőségű, mint a tavalyi s az eredmény Erdélyben és Bánátban 2 millió klg.-nál több.

— **Ipari Hitelbank.** *Manoilescu* ipariügyi vezérigazgató a „Consum” munkatársának a gazdasági válság orvoslási lehetőségeiről igen érdekes kijelentéseket tett. Szükségesnek tartja, hogy a Banca Nationala megfelelő mennyiségű hitelt nyújtson az arra szoruló iparosoknak és gyáraknak. Másfelől pedig egy speciális, állami privilegiumokkal ellátott, ugynevezett „Ipari Hitelbank” felállítása volna az utolsó megoldás. Mi, a magunk részéről is helyeseljük *Manoilescu* vezérigazgató álláspontját s annak tökéletes realizálására a Banca Nationalával szoros kapcsolatba hozandó „Gazdasági és Ipari Hitelszövetkezet”-eket tartjuk alkalmasnak. Tessék ezeket életre keltetni és ahol nincsenek, ott megalakítani. Ezek olcsó hitel nyerése esetén úgy a kisipari, mint kisgazdai érdekeket kielégítik.

— **Az erdélyi vasutások** ideiglenes áthelyezése Ó-Romániába nov. 26-án vette kezdetét. Ezen ideiglenes áthelyezéseknek célja az, hogy vasutásaink elsajátíthassák a román nyelvet.

— **Félmillió leu** értékű 50 bannis váltó ércpénz került már forgalomba. Svájcából rövidesen még két vagonnal érkezik.

— **A vágalási szabályokat** a minisztertanács 3741. sz. rendeletével újból változtatta. Szürkeökör és tehén (podoliai), bival és bivaltehen csak 6 éven, más fajtájú ökör és tehén (simmenthali stb.) 4 éven felül vágható. Bikaborjuk 1–6 hónapos korban vághatók; üszőborjuk levágása tilos. Juhok, kecskék, bárányok — korra való tekintet nélkül — levághatók; kivéve az anyajuhokat, melyek vágalási tilalom alá esnek. Sertések és malacok korra és nemre való tekintet nélkül vághatók.

— **A tűzifa-árakat** a tavalyi ármegállapító bizottság szabta volt meg Székelyudvarhelyt és ezek ezideig érvényben is voltak. A rendőrség a hatályban levő rendelethez ragaszkodván, az utóbbi hetekben ellenőrizte az árakat. Most a polgármester intézkedése folytán a tavalyi maximálást megszüntették és így a tűzifa szabad kereskedés tárgyát képezi Székelyudvarhelyt.

— **Emillium** a neve annak az új rádióaktív elemnek, amelyet Daniel Berthelot a Tudományos Akadémián bejelentett Párisban.

— **A tisztviselők rangsora** — mint bukaresti tudósítónk írja — az egyes minisztériumokat nagyban foglalkoztatja. Rendezik a státust és ezzel kapcsolatosan tömeges előléptetések is lesznek. Végre tehát az arra érdemes tisztviselők szolgálati éveik és képzettségüknek megfelelő fizetési osztályba jutnak. Ez lenne a legmértányosabb karácsoni vagy újévi ajándék; különösen, ha járandóságait pontosan meg is kaphatnák.

— **Körjegyző urak figyelmébe.** Tekintettel a felhalmozott könyvnyomdai munkákra, kérjük az összes körjegyző urakat, hogy az új évre szükséges nyomtatványokat lapunk könyvnyomdájában már most jóelőre rendeljék meg, hogy a szállításban fennakadás elő ne forduljon.

— **A munkanélküliek száma** — különösen a városokban — igen nagy. Falukon sem ártana valamelyes téli jövedelmet hajtó foglalkozás.

— **Eltűnt.** *Tothmayer Deák Ferenc*, 26 éves, lókodi illetőségű, a szülői háztól f. é. október hó 26-tól eltűnt. Aki hollétét tudja, értesítse a „Székely Hírek” szerkesztőségét. A szülői házhoz való visszatérésekor, minden meg lesz neki bocsájtva.

— **Kolozsvármegye tisztviselői** köldöttiséget menesztettek Bukarestbe a belügyminiszterhez, amely kéri a megyei tisztviselők fizetésének azonnali fölemelését olyan mértékben, amilyenben más tisztviselők máris részesülnek. Terjedelmes memorandumukban igazukat bizonyítják. A köldöttiség nov. 26-án utazott el.

— **25 munkaközvetítő** hivatalt állítanak fel az ország különböző pontjain. Remélhetőleg ebből egy a Székelyföld központjára is jut.

— **Kellemetlen látogató.** *Simon Bertalan*né, 30 éves márefalvi aszszony már többször ellátogatott özv. *Pálffy Károlyné* tanárné székelyudvarhelyi lakásába, ahol egyszerűen elment a kamrába és ott megrakodott. Nov. 28-án ismét eljött egy nagy zsákkal, telerakta tojással, hússal és egyéb élelmiszerekkel. A házban lakó csendőrkapitány ordonánca, Rățiu észrevette a tolvaj nőt és bekapcsolta a rendőrséghez, ahol az eljárást megindították ellene.

— **Orsz. kirakodásárok** december 2-án Kibéd, Zabola, 4-én Héjjasfalva, Oláhláposbánya, 5-én Apold, 6-án Balázsfalva, Eczel, Fogaras, Szászváros, Torda, 7-én Uzon, Zilah, 9-én Csikbánkfalva, 10-én Nyárádszereda helységekben lesznek.

— **A magyar felülbélyegzésű** és Romániában levő osztrák-magyar bankjegyeket, kicserélés végett ez évi december 4-ikéig lehet a bukaresti magyar követségnél bemutatni.

— **Erdély különböző tisztviselői**, a kik falvakban laknak, ugyanazon drágasági pótlékot kérik, mint a városiak. Kérésüket azzal indokolják, hogy a létfenntartáshoz szükségesek a falvakban sokszor drágábbak, mint a városokban. (Igazuk van! Szrk.)

Értesitem

a tisztelt öröklető közönséget, hogy a csiki öröklető most megszüntek és a kinek szüksége van az ünnepekre örökletni, sziveskedjék most öröklöni, ne hagyja az utolsó percre, mert nagy vízhiány lévén, a vízi malmok nem öröklnek, s emiatt az öröklésbe fennakadás történhetnék. Ha sok az öröklő való, éjjel is fog a malom járni, mivel az ünnepek után 6 napig egyáltalában nem lesz öröklés.

Tisztelettel:
Fábián József.

— **A kisiparosok** az elmúlt héten a pénzügyminisztériumban értekezletet tartottak. A kisiparosok jövedelmi adójának megállapításánál, csakis a műhelyek lakbérégyenértéke szolgálhat alapul. Ezt elismerte a pénzügyminisztérium kiküldötte is. Felmerült azon ohajtás is, hogy a fényüzési adó, valamint az országban termelt nyersanyagok forgalmi adója alól mentesíttessenek. A hazai kisipar által készített és fényüzési cikkeknek minősített áruk vétesse-nek revizió alá, a céduláris adók százalékait szállítsák alább, az adót pedig a létminimum arányában vonják lejjebb.

— **A mézárós és hentes** üzletekben a Registru Special vezetése úgy történik, hogy a napi összes bevétel egy tételben irandó be. A körzetadópenztár közlése szerint — a mézárósok- és irni nem tudóknak az 1 százalékos adó beszedésénél napijegyzéket vezetni nem kell.

— **80 százalékos kedvezmény.** A »Monitorul Oficial«-nak nov. 8-án megjelent 177. száma 7521. lapján olvassuk, hogy mindazok, akiknek a vasuton 50 százalékos kedvezményük van, a hazai hajókon 80 százalékos kedvezményt élveznek. Ez kiterjed a hadirokkantakra is, akik már megkapták igazolványukat.

— **A polgári fillérestély** kedden este fényesen sikerült Székelyudvarhelyt. Az ügyesen összeállított műsor, tombolajáték és a kedves, fesztelen multság továbbra is biztosítja ez estélyeknek úgy erkölcsi, mint anyagi sikerét.

— **Rémes gyilkosság** hírére ébredtek nov. 28-án Nagykádács községben. Nagy Vilmát és fiát: Elekes Mártont revolvergolyóval agyonlőve, saját lakásukon halva találták. Másik fia balkarján sebesülve, életben maradt. A csendőrség a nyomozást azonnal bevezette és a tettest: Elekes Miklós siménfalvi lakos személyében letartóztatta. Az orvosrendőri vizsgálat megejtésére Dr. Voszka ügyész, Dr. Szabó vizsgálóbíró, Dr. Csoma és Dr. Böhm főorvosok tegnap délután a helyszínre kiszálltak.

Közgazdaság.

— **Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár** tőkeemelése. Udvarhelymegye közönsége által alapított Udvarhelymegyei Takarékpénztár rt. főnállásának 40-ik évét részvénytőkéjének felemelésével ünnepelte meg. A részvénytársaság ugyanis most vasárnap tartott népes közgyűlésében kimondotta, hogy az intézet részvénytőkéjét lehető arányba hozza a fokozott hitel igényekkel és alapítóját 300 ezer leuról 1 millió leura emeli fel. A részvénytőke felemelésére vonatkozó program szerint a részvények 126 leus árfolyamon bocsátatnak jegyzésre és pedig akként, hogy minden 2 drb régi részvény után 1 új részvény jegyezhető, míg a többiek szabad jegyzés tárgyát képezik. **A jegyzési határidő december hó 22-ik napja.**

**SCHMITZ
FEST,
TISZTIT
RUHÁKAT**
Odorheiu (Székelyudvarhely),
Malom-utca 21. szám.

TAMÁS SIMON

gyógyárú kereskedése
(drogueria)

Odorheiu Kossuth utca 29.
(volt Schuller féle kalapüzlet).

Gyógyszerek. Hazai és külföldi gyógyszer-különlegességek. Vegyszerek. Sebészeti cikkek. Gummi áruk. Kötészek. Irrigator felszerelések. Fecskendők.

Fényképészeti cikkek. Illatszerek. Pipere szapanok. Fésű és kefe áruk. Háztartási cikkek. Legfinomabb rum- és likőr esszenciák nagyban és kicsinybeni legelőnyösebb beszerzési forrása.

Szám: 1149—921. jzói.

Árverési hirdetés.

Körspatak község vadászterülete 1922. évi január 1-től kezdődő 6 évi időtartamra f. évi december 18-án d. e. 9 órakor a község házában nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek hasznosbérbe fog adni.

Kiküldési ár évi 50 leu.

Bánatpénz 10 százalék, mely az árverés megkezdése alkalmával letétbe helyezendő.

Zárt- és utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Körspatak, 1921. nov. 19-én.

Molnár József,
k. jegyző.

1—3.

FIGYELEM!

Van szerencsém értesíteni a T. vásárló közönséget, hogy nagyon szép és finom kivitelű izléses svájci zseb, ébresztő, díszébresztő, valamint fali óráim érkeztek

és olcsó árban kaphatók. Állandó raktáron tartok továbbá izléses arany jegygyűrűket, kővesgyűrűket, függőket, arany nyakláncokat, karkötőket, izléses és olcsó ezüstdublé függőket stb.

Minden e szakmába vágó munkát jutányosan és pontosan teljesítek, miért is

a közönség szíves partifogását továbbra is kérem: Tisztelettel

Izákovits Bernát
Odorheiu, Deák-tér 12. szám.

Serviciul de poduri si sosele din județul Odorheiu.

Szám: 1482—1921.

Hirdetés.

A Ministerul Lucrărilor Publice helybenhagyásával a Direcțiunea de poduri si sosele din Transilvania 9962—921 számú rendelete folytán közhírré téteik hogy f. évi december hó 3-án d. e. 10 órakor serviciul de poduri si sosele hivatali helyiségébe az udvarhely—parajdi állami uton lévő 26. számú fahíd felszerkezetének újraépítésére nyilvános árverés fog tartatni.

A későn érkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az ajánlattevőknek az ajánlati összeg az ajánlattal

együtt 5 százalékot bánat pénzt kell letégyenek vagy pénzben, vagy érték-papírban, a melyek valamely hazai adóhivatalnál letéteményezendő s az erről szóló vevény az ajánlathoz melléklendő.

A feltételek megtekinthetők a hivatalos órákban a Serviciul de poduri si sosele Odorheiu hivatali helyiségében és ott egyszersmint minden szükséges utasítást is nyerhetnek.

Az ajánlat lepecsételve nyújtandó be. Az eredmény a Ministerul de Lucrărilor Publice helybenhagyásától függ.

Az ajánlattevők ajánlataikkal kötelezve vannak a helybenhagyásig.

Utóajánlatok nem engedélyeztetnek.

Serviciul de poduri si sosele din Odorheiu, la 19 november 1921 județul Odorheiu.

Sipos, ing. scf.

Schuller János kalapos

Odorheiu Săcuiesc
(Székelyudvarhely)

Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-u) 29.

Elvállalja mindenféle

női és férfi kalapok legdivatosabb átalakítását.

Szolid árak, pontos kiszolgálás

Kereskedők, Szövetkezetek, Fetelepek és Fogyasztók figyelmébe

Ajánlunk, míg a készletünk tart:

Törökbuzát, aradi Neumann-féle lisztet, patent papirzacskót, elsőrendű II és III kötéses seprűt, 20 drb. békebeli kukorica darálót (kézi és lóhajtásra) szecskavágót, különféle nagyságu miniszterium által hitelesített mérlegeket és mindenféle vas-, fűszer- és gyarmatárut a legolcsóbb napi árban.

Tisztelettel: BANCA CETATEA.

Sz. 501—1921.

Hirdetés.

Közhírré teszem, hogy Béta község korcsma joga 1922. január 1-től kezdődőleg 3 évre hasznosbérbe adatik a legtöbbet ígérőnek. Az árverés napja 1921. évi december 15 d. e. 11 óra.

Kiküldési ára 500 leu. Árverési feltételek a székelydobói körjegyzői hivatalban megtekinthetők.

Béta, 1921. november 19.

Jakab István, kijz.

Sz. 502—1921.

Hirdetés.

Közhírré teszem, hogy Béta község vadász területe 1922. évi január 1-től kezdődőleg 6 évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek hasznosbérbe adatik. Árverés napja 1921. december 15 d. e. 11 óra

Árverési feltételek a székelydobói körjegyzői hivatalban megtekinthetők.

Béta, 1921. november 19.

Jakab István, kijz.

Nyomdász tanulónak egy 2—4 középskolát végzett fiu havi fizetéssel fölvetetik e lap kiadóhivatalában.

BANCA CETATEA ODORHEI

Főintézet BRASSÓ, BUKAREST.

Elfogad átutalásokat bárhova. Folyósít olcsó kölcsönöket, elfogad betéteket magas kamatláb mellett, finanszíroz kereskedelmi és ipari vállalatokat. Külföldi pénzeket bevált. Vidéki megbízható ügynököket jutalék mellett alkalmaz. Értekezhetni lehet a bankhelyiségben.

A jó boltban minden jó van!
A cégre figyeljen, hogy el ne tévedjen.

Csak „Mellissát” kérjen,
Másra ne is nézzen!
Ily cukorka nincsen,
A többi üzletben.

Szükségletét vegye
Bodrogi és Hirsch
vegyesüzletébe.

Odorheiu-Săcuiesc (Székelyudvarhely), Str. Bulev. Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31. szám alatt.

A sósfürdő e hó 9-étől, szerdától kezdve hetenként csak négy nap azaz szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden lesz nyitva; állandóan központi fűtés. A fürdő VENDÉGLŐBEN hideg és meleg étel, édes must és jó ó-bor olcsó árban kapható.

Tisztelettel:
Ferenc Gyula.

Figyelem!

A legszebb és legújabb modern ebédlők, hálók, konyha és egyéb berendezéseket készítik. Üzletberendezéseket, portálokat elvállalok.

A m. t. közönséget biztosítom pontos és leggyorsabb kiszolgálásról. Áraim a legjutányosabban vannak megállapítva. Vidéki megrendeléseket gyorsan szállítok.

Székely János

butor- és épületasztalos

Odorheiu (Székelyudvarhely) Str. Prințul Mircea (Petőfi-u) 1. sz. (Korona-vendéglő udvarában.)

Figyelem!